

BONA PAU

PREMSA CORONA

Núm. 460 Any XXXIX

MONTUÏRI

JUNY 1991

Joan Miralles "Doia"

Nou president de la "Societat Nacional de Ca Rater Mallorquí"

Es Molí des Fraret

Serà prest expropiat forçós, ja que l'expedient està en fase decisiva.

Els batles de Montuïri

Una relació completa dels qui ho han estat durant els darrers cent anys (Pàgs. centrals).

Dia 26 de maig, pràcticament tot el dia hi hagué gent dins i fora dels col·legis electorals

Montuïri visqué una densa jornada electoral

Joan Antoni Ramonell continuarà 4 anys més com a batle de Montuïri

La coalició PP - UM guanyà les eleccions per majoria absoluta

Regidors elegits

Joan A. Ramonell Amengual	PP
Jaume Bauzà Verger	INDP
Joan Monca das Noguera	INDP
Raimundo Arbona Massanet	PP
Rafel Miralles Rossinyol	PP
Miquel Cardell Mayol	PP
Josep Maria Munar Vich	PSOE
Gabriel Miralles Pizà	PSOE
Pere Sampol Mas	PSM
Mateu Ginard Sampol	PSM
Joan Verger Gomila	CB

Dia 20 de maig en el mercat, a plaça, ja es palpava un tens ambient pre-electoral

HISTÒRIA DEL SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DE LA BONA PAU (VII) Durant el segle XX continuen les millores

Les millores i reformes continuaren durant aquest segle. Essent Rector Don Gregori Barceló, prop de l'any 1940, es va començar una nova carretera que facilita la pujada al Santuari. Per aquell mateix temps la Junta de l'extingida Caixa Rural de Montuïri resolgué aplicar el capital remanent a les seves necessitats, i amb ell es va poder restaurar l'antiga casa del Donat, que amenaçava ruïna i adecentar-se l'església.

Més tard, l'any 1960, l'Econom Jau-me Cabrer féu algunes reparacions necessàries a la carretera i emprengué noves reformes a l'hostatgeria, per a millor acomodar-la per a casa d'exercicis, reformes que foren beneïdes pel Bisbe Enciso el 25 de juliol d'aquell mateix any.

Les darreres millores, realitzades per l'Econom Don Miquel Vallespir, han estat un ric sagrari, que fou beneït el 28 de maig de 1961, i la instal·lació de la llum elèctrica, que fou inaugurada el 15 d'agost del mateix any.

Amb totes aquestes millores no sols s'ha ennoblit el Santuari, sinó que s'ha convertit en un focus d'espiritualitat per a la Parròquia de Montuïri. Des de l'any 1954, essent Ecomon Don Bernat Martorell, començaren a celebrar-se allà alguns Cursets de Cristiandat i després tandes d'exercicis espirituals en complet retir. Aquestes s'han anat repetint any rera any, de manera que fins al present s'han tengut en el Puig 5 Cursets de Cristiandat, 28 tandes d'Exercicis espirituals i molts de dies de retir, de convivències i altres reunions de formació, havent reportat tot això un grandíssim bé a la joventut de Montuïri.

UN ASIL DE NINES SOTA EL MANTELL DE LA VERGE DE LA BONA PAU

Hem dit més amunt que l'Estat Espanyol l'any 1870 s'havia apoderat de les terres, que des de temps remotíssim la vila de Montuïri havia cedit al Santuari del Puig. Aquelles terres, juntament amb una casa vella foren venudes en pública subhasta al catedràtic de Palma D. Lluís Pou; però prest passaren a altres mans, fins que, el 9 de juliol de 1895, les va comprar a Don Cristòfol Ferrer la Sra.

L'any 1960 el Bisbe Enciso beneï les obres fetes en el Puig de Sant Miquel. Aquí veim la processó presidida per ell mateix.

Comtessa de Ayamans, Donya Leocàdia de Togores y Zaforteza, la qual, l'any 1882 havia fundat l'asil del Temple per a nines pobres i l'havia confiat a les Germanes de la Sda. Família. Feia temps que la piadosa Comtessa cercava una casa de camp per a les seves benivolgudes asilades i tenint notícia que estava en venda la finca del Puig de Sant Miquel, s'afanyà a comprar-la i l'entregà després a les Religioses del Temple per a les nines de l'asil. (22)

Es feren les obres necessàries a la casa totalment abandonada i prest va estar en condicions d'esser habitada. Des de llavors les nines del Temple, les simpàtiques vermellertes, passen tots els estius a la vora del Santuari del Puig. Elles són les petites cristianes i cambres de la Santíssima Verge. Allà resen, allà canten, allà juguen i riuen, i posen una nota d'alegria a aquella plaent soledat.

UNA VISITA AL SANTUARI

El Puig de Sant Miquel, d'una altura

d'uns 250 metres, s'aixeca a l'esquerra de la carretera de Palma a Manacor, a una mitja hora de distància del poble de Montuïri.

En els seus costats s'aixequen esponerosos el garrover i l'ametler, l'alzina i la figuera el seu cim està coronat amb plomalls de figueres de moro, entre les quals guaita algun que altre xiprer.

L'antic camí, escabrós i empinat, que arrancava del Coll de sa grava, fou reemplaçat recentment per una còmoda carretera que, donant volta al pujol, pel costat del nord, ofereix al viatger, com en cinta cinematogràfica, el pintoresc panorama de tot el fèrtil pla mallorquí. No obstant, és més poètica l'entrada pel camí vell. Quasi a l'arribada notam a l'esquerra un portalet tancat rematat

per una tosca creu de pedra flanquejat per uns vells xiprers ja esqualids. Allò fou en altre temps un cementeri. Quan fou prohibit per la llei civil l'enterrament a les esglésies i en els cementeris dels costats, la vila de Montuïri va instal·lar el seu cementeri vora l'estimat Santuari de la Bona Pau; però prest la distància del lloc el féu mudar de propòsit, i se n'edificà un altre a un lloc més avinent.

Després trobam l'esglésieta amb la seva humil espadanya i un vell rellotge de sol en el frontispici. Té uns 15 metres de llarga per uns 7'50 d'ampla amb volta de canó sense claraboies. sostenguda per tres arcs que determinen dues capelles secundàries a cada costat. L'absis està cobert per una elegant copinya.

(Conclourà)

Gaspar Munar, M.SS.CC.

(22) La cessió verbal de la finca del Puig feta per la Comtessa d'Ayamans a l'Asil del Temple romangué ratificada en el darrer vàlid testament de 1900, i la féu efectiva el seu fill, el Comte D. Mariano Gual i de Togores, el 10 de març de 1909. La Comtessa morí el 10 d'abril de 1906.

Especulacions entorn a les eleccions

La nota dominant a Montuïri durant el passat mes de maig ha estat el tema de les eleccions. La presentació dels components de les candidatures dels respectius partits i els mítings electorals posteriors, poden considerar-se com els esde-

veniments que culminaren en la diada electoral del passat 26 de maig.

Cada partit, naturalment, es va dedicar a guanyar-se el major nombre de vots possible, si bé no va satisfer del tot

la manera com es féu aquesta captació, la qual cosa va desagradar els més perspicaces. I si per altra part haguéssim de conceptualitzar els continguts dels mítings, els qualificariem com l'intent de detectar, per damunt de tot, els defectes dels partits contrincants i presentar als assistents aquelles determinades inexactituds o mancances que els acusaven de qualque defecte. La majoria dels qui dirigien la paraula preferiren oferir una estimació negativa de la tasca o projectes dels altres abans que presentar adequadament i convincentment els respectius programes. I en alguns casos aquelles desacreditacions confrontaren l'ofensa o l'agravi personal.

No és que intentem donar per satisfactoris aquells fets o determinacions contraris a les normes establertes ni manco justificar allò que no s'hauria d'haver realitzat o permès, sinó expressar el sentir de molts d'oients a qui els hagués agradat més escoltar —i possiblement hauria estat més positiu— l'encarrilament que es pretenia donar als objectius fixats, basats en un millorament de la vida del nostre poble —que per altra part necessita més “mà de metge”— que no tantes i contínues desqualificacions.

Els medis que projecten per sanear l'agricultura, les gestions possibles perquè s'instal·li a la vila alguna indústria que fomenti la mà d'obra, un comerç que beneficiï els montuïrers, el millorament del nostre entorn... tot, però d'una manera convincent i que l'oient se n'anàs persuadit que, així com diuen, és factible... són les premisses per les que haurien d'haver discorregut els continguts dels mítings. El ciutadà indecís obtingué la convicció que la principal preocupació de cada partit era la de governar, captar vots per aconseguir dur les “riendes” del poble.

Però... aquest ciutadà, a l'hora d'emetre el vot, ¿què digué?, ¿per qui es va decidir? Possiblement per aquell que més li convenia, per aquell en qui va vislumbrar que li solucionaria els problemes que té o que li oferia més avantatges per a una vida més complaent.

I encara un darrer interrogant: Dels 1842 electors censats a Montuïri: ¿Quants es decidiren per un determinat partit a conseqüència d'aquesta campanya electoral?

Andreu Genovart

Onofre Arbona

L'horari de diversió del joves, un suplici per als pares

“El sol se llama Lorenzo y la luna, Catalina; cuando Lorenzo se acuesta, se levanta Catalina”.

Aquesta és la lletra d'una antiga cançó, d'aquelles cançons “inofensives” d'anys enrera. Aquests dies un pare l'aplicava a ell i a la seva filla, però a l'enrevés. Veureu:

En Bernat (nom fictici) és un home de 45 anys, funcionari, i que està casat amb una dona feïnera que duu la casa de meravella. Tenen una filla de 20 anys. Quan arriben els caps de setmana els pares d'aquesta al.lota posen un cabell blanc de la pena que passen. No és que siguin gaire antiquats ni grans carrosses; els agrada encara sortir a sopar amb matrimonis amics i acabar de fer la vetlada a un piano-bar, però troben que l'horari de diversió de la seva filla és demencial i aquí hi ha el punt de fricció.

Quan el matrimoni es retira devers la una de la nit (dels dissabtes, s'entén) la seva filla surt amb la colla d'amics i amigues cap a la discoteca de fora poble, naturalment. N'Esperança, que així s'anomena l'al.lota, ja se sap de memòria el sermonet dels seus progenitors: “Alerta amb so cotxe, no corregeu massa, no beguis de més, comporta't com una dona”. Tot això N'Esperança ja ho té

assumit, llavors ho compleix o no segons les circumstàncies.

El punt però de fricció, de llàgrimes i desveris, del qual ja ni se'n parla, és el de l'hora de retorn a ca seva: abans de les 5, quasi mai; lo més corrent és entre les 5 i les 7 del matí. En Bernat i la seva esposa bé en donen de voltes durant tota la nit fent-se cloquejar el cap i preguntant-se com és possible aguantar tantes hores dins la discoteca amb aquella música infernal, a tota “pastilla”.

Molt de temps romanen en silenci, qualque estona fent l'adormit, però tots dos “tenen sa son a ses soles des peus”. Atents, amb l'orella alta a qualsevol cotxe que passa o s'atura per allà prop, pensen si no seria més raonable un altre tipus d'horari o de diversió o de crear-la al mateix poble.

Aquest és un problema que existeix a moltes famílies i que fa patir els pares. Diuen que només es cura amb una o dues medicines: el temps i/o les noces.

Amb freqüència, quan en Bernat s'aixeca, la seva filla es colga. Son pare recorda la cançó de quan era jove, “el sol se llama Lorenzo...”, però com que tot ha canviat, això també és al revés. No queda altra alternativa que aguantar.

«Tirant lo Blanc»

El passat dia 28 d'abril tingué lloc a la sala d'actes de l'Ajuntament, dintre de la Setmana Cultural i amb motiu de la Festa del Llibre, l'acte de presentació de la nova edició del *Tirant lo Blanc*, a càrrec de Damià Pons. L'acte fou organitzat per l'A.P.A.

En Damià Pons és catedràtic de Batxillerat de Llengua i Literatura Catalana, i membre de la Comissió *Tirant lo Blanc*. En Damià ens va donar una visió clara i entenedora del que representa el *Tirant*, sempre amb aquesta conversa grata i amena pròpia d'ell. El temps es va fer curt i ens va deixar amb les ganes d'engrescar-nos amb aquesta lectura.

És de lamentar la poca assistència a l'acte, tal vegada per la coincidència amb la Trobada de Bandes de Música, però també pel poc interès que desper-

ten les conferències, colloquis, etc.... o altre tipus d'activitats culturals als majors, com ja es va poder constatar al llarg de la Setmana Cultural.

Aquesta edició coincideix amb la celebració del Cinquè Centenari de la novel·la. La Comissió Tirant lo Blanc promou l'edició oficial del *Tirant* de l'Ajuntament de Gandia, que amb el patrocini de la UNESCO i del Consell d'Europa i amb el suport de diverses institucions dels Països Catalans apareixerà en fascicles dins el setmanari "El Temps".

Es tracta d'una visió actualitzada escrita amb el català que ara es parla i no el del segle XV.

A més de la novel·la pròpiament dita, aquesta edició popular comprendrà una versió il·lustrada pel conegut Mariscal. Els darrers fascicles tractaran sobre diversos aspectes històrics, socials i culturals de l'època del *Tirant*.

La importància i sobretot la qualitat d'aquesta novel·la de cavalleria ha estat prou reconeguda per escriptors rellevants, com Miguel de Cervantes, Dámaso Alonso o Mario Vargas Llosa, entre d'altres. Cervantes s'adonà perfectament de l'originalitat del *Tirant* i afirmà: "*que por su estilo es éste el mejor libro del mundo*" i afegí "*aquí comen los caballeros, i duermen i mueren en sus camas, y hacen testamento antes de su muerte,*

con otras cosas de que todos los demás libros deste género carecen".

Vargas Llosa, per la seva part, va fer una crida a la lectura del *Tirant*: "cal rescatar la novel·la de la tomba de l'oblit".

Quant a la campanya publicitària que podem veure aquests dies, tant a la premsa com a la ràdio i la televisió, ens presenta el *Tirant* com l'heroi de tots els temps. L'espot de la televisió que apareix amb el lema "l'erotisme no té preu", sembla més l'anunci d'un trailer d'una pel·lícula com Excalibur— doncs apareixen cavallers amb armadures brillants, una música medieval de fons que parla d'amistat i d'amor, fins i tot se'ns mostra l'aspecte eròtic representat per una bella donzella— que no la de l'anunci de la presentació d'un llibre. Quan veim aquests espots publicitaris ens adonam que no s'ha estalviat cap esforç a l'hora de promocionar aquesta obra.

En definitiva podem dir que el *Tirant lo Blanc* fou i és una novel·la d'èxit. Martí de Riquer diu que és molt natural que l'any 1490 el *Tirant*, novel·la aleshores d'actualitat, tingués molts de llegidors. Però el que és sorprenent és que, el 1969, deu mil llegidors es precipitassin sobre una novel·la, tant per als que la pogueren veure a la representació teatral de divendres, dia 26 d'abril, a la Sala Mariana, com per als interessats en llegir-la, dir-los que està a la disposició de tots a la Biblioteca.

Bàrbara Sastre Miralles

Nou Servei
per a
Empreses y Comerços

"Sa Nostra" amb les PIMES

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Els participants en el concurs literari mostraren la seva satisfaccio

Joan Miralles Gomila, "Doia"

NOU PRESIDENT DE LA "SOCIETAT NACIONAL DE CA RATER MALLORQUÍ"

Fa quatre anys, es va iniciar un moviment per recuperar les races autòctones. I en certa manera es pot dir que va començar a Montuïri, perquè fou aleshores quan el manescal de S'Arracó, Gabriel Puigserver, que s'havia interessat per la raça del ca rater mallorquí, vengué a Montuïri per observar-la, prendre notes, mesures, origen, etc., d'aquesta raça, la qual, originàriament, es pot dir ja d'antuvi que és molt antiga, si bé es troba amb problemes de cria. Això fa que n'hi hagi tan pocs, per esser una raça pràcticament extingida, encara que no del tot, perquè tots quants n'hi ha ara han esdevingut de la raça autèntica.

Aquest manescal es féu amb totes les dades necessàries, les quals ara figuren anotades en el llibre de races autòctones que va publicar "Sa Nostra" (per cert que prest en sortirà la segona edició) i ja va considerar aquest ca com a de raça autòctona.

ELS INICIS

En Joan Miralles Gomila "Doia" va tenir un ca d'aquesta raça per espai de 17 anys, i durant aquest temps sols va poder cobrir dues cusses fines, possiblement les úniques que hi havia: una de Muro i una d'aquí.

D'aquests dos animals, un no va poder criar, ja que tengué problemes de cria, i va morir. L'altre tengué quatre cries, fet que es pot considerar extraordinari, tota vegada que normalment sols solen criar-ne fins a tres. I pot tenir dos parts cada any.

Així com per a una cussa normal, de "basset" o d'altra raça, les camades poden esser de 7 o 8 i fins i tot arribar a les 12 cries, les de ca rater solen esser de 1, 2 o 3, i rara vegada, 4.

Igualment és considera que és un ca molt problemàtic. A més, quan una cussa d'aquesta raça està coberta per un ca que sigui més petit o de raça diferent, la cussa té el 80 per cent de probabilitats de morir, perquè no té cabuda per a la ventrada. Malgrat sien uns cans d'uns 40 centímetres d'altària, no disposen del que vendria a ser la caixa adequada. La seva estructura és per esser fins, per

esser de la seva raça. O sia, que el problema d'haver-hi pocs animals d'aquests és la cria, ja que a més de parir-ne pocs hi ha un alt percentatge dels que no arriben a néixer.

"Jo ignorava que fos una raça autòctona —ens confessava el mateix Joan "Doia"—, però per gràcies o perquè m'agrada o per un altre motiu, vaig conservar aquests cans, i he seguit una línia per a la seva cria. Una línia que he criat jo —continua dient-nos— i he procurat que fos tot lo més autèntica possible, ja que si no he trobat un animal del qual m'hagi agradat el pèl i la resta, ja no l'he fet criar. Fins i tot he tengué moltes cusses buides per no tenir un ca semental que m'agradàs per seguir la seva línia".

Com ja informàvem en el número del més d'abril passat, en "Doia" fou guardonat. La placa suposa un reconeixement de la Societat Canina com a millor criador de les Balears, d'aquesta raça. Diu així:

"La Sociedad Canina de Baleares a Juan Miralles por su gran aportación a la cinofilia balear. - Diciembre de 1990".

Un premi que es concedeix anualment i que l'any passat recaigué en ell.

ALTRES RAÇES AUTÒCTONES

Simultàniament a la recuperació de races autòctones mallorquines, fa també

quatre anys que hi hagué l'intent de recuperar el ca de bou, la vaca mallorquina, i altres. I possiblement per aquest motiu es va fundar un club de ca rater degudament organitzat, amb llibre d'actes i els càrrecs directius.

Uns quants socis feren gestions perquè els donassin d'alta com a raça autòctona, i no hi hagué problemes aquí. Ara com a raça internacional, encara no està reconeguda. En canvi el ca de bou, sí. I ho afirmava el mateix President de la Federació Espanyola: és un ca que estava reconegut des de l'any 12 o l'any 13. Ara bé, el ca de bou, que aleshores l'empraven sobretot per bregues, ara ja està totalment extingit. I encara que segons el dir de qualcú s'ha recuperat amb races entrecruades i que a dins Mallorca n'hi ha uns 20 o 25 que els diuen ca de bou, no és la raça autèntica. Era el mateix President de la Federació Espanyola que afirmava que avui està més prop el reconeixement del ca rater que no el de bou, ja que el rater està més avançat, sobretot els criats p'en "Doia" (i per alguns altres), tenen més condicions d'igualtat, de manera d'esser, que el ca de bou. O sia que malgrat haver nascut aquests 20 que diuen cans de bou, entrecruats, no n'hi ha cap d'igual, i per tant no és una raça homogènia.

DIFICULTATS DE RECONeixEMENT

El problema de no haver-lo reconegut internacionalment es deu a que el ca de bou, que també estava a l'exposició de la Copa del Rei, oferia les dificultats abans esmentades i possiblement això paral·lelament impedí el reconeixement del ca rater. L'haver-se fet tants d'entrecruats per recuperar la raça ja extingida del ca de bou, ha duit com a conseqüència que físicament un s'assembla amb l'altre, un als padrins, un a ... i això que intenten recuperar-lo bé.

En canvi pel que fa al ca rater, els criadors han cercat que s'assemblassin molt a la raça autèntica, i ara físicament ho tenen més avançat, encara que, repetim, oficialment no està reconeguda. Es té, però, confiança en que enguany l'hi declarin. (Continua a la pàgina següent)

La recuperació dels animals de races autòctones mallorquines és un fet

Pel que fa al ca rater, es pot dir que a Mallorca el va iniciar en Joan Miralles "Doia", fa 17 anys.

Durant aquest temps sols es varen poder cobrir dues cusses, i una d'elles encara va morir

Les ventrades solen esser de de dues o tres cries

(Ve de la pàgina anterior)

ACTIVITATS

Quan els responsables de la societat de Ca Rater Mallorquí, com a convidats, es presentaren a la Copa del Rei, foren molt amablement rebuts. Això era a l'IFEBAL, enguany, la qual se celebrà amb caràcter internacional. Allà hi havia cans de tota Europa, cosa que abans mai s'havia vist, cans preciosos. I a més d'aquesta bona rebuda, foren guardonats amb el premi d'honor. En certa manera vingué a ser el reconeixement oficial, encara que no l'esperaven.

I es pot dir que a rel d'aquesta participació i bona rebuda allà, es féu la trobada a la passada fira de Montuïri. Aquell dia se'n presentaren 35. D'ells, 27 es consideraren autèntics. Els altres no eren d'aquesta categoria. I per cert, d'aquests 27, 21 són criats p'en "Doia".

Per altra part, com que aquí hi havia la "Plana Major" de la Societat Canina, no sols reconegueren el ca, sinó que feren una presentació i seguidament concediren el trofeu esmentat a Joan Miralles "Doia". Possiblement perquè

consideraren que els cans que ell havia criat reunien més condicions.

Ara, quan s'ha d'escriure un article, gravar un video, acudeixen aquí a veure els animals d'aquesta raça autòctona. No fa molt que vengueren els responsables d'Extensió Agrària (els quals també gravaren videos). I ja no és rar veure l'emblema del ca rater mallorquí.

LES EXPOSICIONS ES REPETEIXEN

Ja els han convidat a anar a quatre fires, pagant-los les despeses a més d'obsequiar-los amb qualche cosa, ja que consideren que aquests són els autèntics cans raters mallorquins. És el reconeixement d'una raça recuperada amb animals que reuneixen les degudes condicions.

El club funciona des de fa dos anys i fins ara havia estat president Pere Salas, rodejat d'un equip treballador i entusiasmats. Ara, a l'assemblea del passat 10 de maig, Pere Salas no volgué continuar i fou elegit el mateix Joan Miralles Gomis "Doia". Un càrrec que acceptà amb entusiasme i amb el desig de seguir amb la línia d'aquests cans.

INCIDÈNCIA A MONTUÏRI

A Montuïri n'hi ha quatre que en tenen. No obstant cal dir que és un ca que s'empra molt per caça, si bé hi han de dedicar molt de temps, ja que el ca és com el seu amo. Si l'amo és constant i actiu, l'animal té una força i uns nivells extraordinaris, però si l'amo no el duu a caçar, el ca no és caçador. Caça rates, juga i com animal de companyia també és fantàstic, ja que és molt simpàtic.

No hi és demés repetir que en els concursos i exposicions fets fins ara s'han presentat nombrosos cans d'uns tipus meravellosos, principalment cusses, ja que els cans són més agressius. I per altra part, és freqüent veure'n que els han tengut sempre dins un pis, molt mimats, com si fossin les madones de la casa. I quan els duen a concursos, s'arrufen i semblen beneïts. En canvi a ca seva o amollats són fenòmens, de nirvi i tot. Són molt simpàtics per companyia, però perjudiquen la raça, degut a aquestes aviciadures.

EL NOM DE CA RATER

Aquests animals tant cacen guàtleres com conills, com llebres, com perdius... de tot, fins i tot se sap d'un que va parar a un rabassot de gírgoles perquè va veure que a un altre lloc les collien. Ho conten com a ver, encara que no ho sembli. És un ca casolà perquè elimina les rates, les persegueix implacablement, a mort. I d'aquí el nom de ca rater.

Es diu que antigament a Sa Pobla la gent caçava les rates per menjar i aquest ca era el millor per caçar-les. I tal vegada d'aquí li vingué el nom de ca rater. I si afegim que aquest ca no pot veure una rata, tant petita com grossa, i que lluita fins haver-la morta, encara que després no se la menja, un considera que el nom de ca rater li és perfectament adequat.

Cal repetir que els integrants de la Societat de Ca Rater Mallorquí estan molt il·lusionats perquè els reconeguin oficialment la raça. Una de les 16 races autòctones mallorquines i que a més reben ajuda del PRAM (Patronat de Races Autòctones Mallorquines). Elogiats per tot arreu, sols els manca l'acceptació oficial.

Onofre Arbona

S'ha dit que...

... sa campanya electoral a Montuïri fou molt neta per uns i bruta pels altres. Lo cert fou, però, que sa fiscalització de lo que s'havia fet i de lo que s'havia deixat de fer era propi dels inquisidors d'un temps: no en deixaren passar ni una. (De s'aspirant a batle pel PP, s'entén).

—oOo—

... es programes electorals eren molt extensos, però ningú se va recordar des qui esperen s'autobús per anar a Ciutat. ¿Per què no col·locar una marquesina que protegesqui es qui esperen, tant de ses brusques com de sa calor, a fi de no haver d'estar a s'intempèrie?

—oOo—

... ses queixes de tant de temps com fa que algunes deixalles de mobles vells esperen pes nostres carrers es camió des fems per dur-se'ls... són tan lamentables i amb tanta raó que qualcú arribà a dir: "No sé com no els cau sa cara de vergonya".

—oOo—

... durant es dies des mítings n'hi hagué que sentiren en Ramonell que deia a un regidor de s'oposició: "Tot lo

que diràs contra mi, és propaganda que me faràs".

—oOo—

... a una taula electoral hi acudí un home, es llinatge del qual començava en G i a ses llistes en C. No el deixaren votar. I ell, per demostrar s'equivocació, presentà es carnet d'identitat. Però no fou suficient. Més tard s'hi tornà presentar amb una certificació oficial perquè l'admetessin, però aquesta segona vegada oblidà es carnet a ca seva, i tampoc li permeteren. Aleshores prengué portal dient: "Ja votaré l'any que ve". Però... un de sa mesa s'hi acostà i li digué: "An es carnet ja l'hem vist; podeu votar". Es que també...!

oOo

... a Montuïri seria bo que es dia de reflexió, en lloc d'esser es dia abans de

ses eleccions, fos es dia de després.

—oOo—

... és una llàstima que per tres vots ronyosos s'hagi perdut s'oportunitat de comptar amb una bellesa femenina dins es consistori, que ha resultat masculista per unanimitat.

—oOo—

... anaven molt "bufats" es des PP, diumenge vespre després d'haver guanyat ses eleccions. Encara no era ben definitu es resultat i ja ho celebraven. Mentrestant ets altres, cap baix i coa arrufada... Ni aquests ni aquells se'n podien avenir.

—oOo—

... veurem, però, d'aquí a quatre anys més que passarà...

EN XERRIM

ESCOLA D'IDIOMES

Per tal de facilitar als estudiants dels pobles de la comarca l'estudi de llengües estrangeres, l'escola "Sunflowers" ens participa l'obertura d'una escola d'idiomes a Maria de la Salut, carrer Petra, s/n i informes al telèfon 28 40 03.

Restaurant
PUIG DE SANT MIQUEL
(Dimarts tancat)

Ctra. de Manacor, Km. 31 - Tlf. 64 63 14 - MONTUÏRI

LLOM AMB COL	FRIT
ARRÒS BRUT A LA MARINERA	COLOMS
SOPES MALLORQUINES	CABRIT TORRAT

Pagamos
hasta el

13'50%

desde la primera peseta.

SIN COMISIONES NI DESCUENTOS

EN PAGARES DE MARCH
LEASING, S.A., A 12 MESES

Rentabilidad por tramos:

De 1.000.000 a 2.500.000 # 12, %TAE

TAE

De 2.500.001 a 5.000.000 # 12,50%TAE

De 5.000.001 a 10.000.000 # 13, %TAE

A partir de 10.000.001 # 13,50 %TAE

Infórmese en cualquiera
de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

L'AJUNTAMENT INFORMA

RESUM DE L'ACTA DE LA SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA CELEBRADA EL 2 DE MAIG DE 1991.

MESES ELECTORALS

Per donar compliment a la normativa vigent, s'efectuà el sorteig dels membres titulars i suplents que havien de constituir les meses electorals per a les vinents eleccions municipals i autonòmiques.

CERTIFICACIONS D'OBRES

S'aprovaren per unanimitat les següents:

- La 3a. certificació de l'edifici "Usos Sanitaris" (Creu Roja) per un import de 635.633 pessetes.
- La 3a. i 4a. certificacions de la primera fase de l'adequació de la residència de la 3a. Edat, per 1.200.380 i 2.148.376 pessetes respectivament.
- La 2a. certificació del projecte de conducció d'aigües residuals, per 3.621.183 pessetes.

d) L'única certificació de l'asfaltat del camí de Ses Rotes, per 3.100.000 ptes.

SERVEI DE CUINA I MENJADOR DE LA 3a. EDAT

S'acordà concertar amb l'INSERSO el servei de cuina i menjador per a la 3a. Edat i sol·licitar de dit organisme la quantitat de 2.673.688 pessetes per a la prestació dels serveis concertats i que seran duits a terme per l'Ajuntament mitjançant el Patronat de la 3a. Edat.

EXPROPIACIÓ FORÇOSA DEL MOLÍ D'ES FRARET

En vista del recurs presentat per la propietat sol·licitant la nul·litat de l'expedient d'expropiació forçosa del Molí d'Es Fraret, i una vegada haver requerit l'interessat perquè presentés la

documentació que l'emparava, i no havent-ho fet, la Corporació per unanimitat va acordar declarar inadmissible dit recurs, "donada la manca de legitimació del recurrent, per no haver justificat ni acreditat en temps ni forma, els drets que addueix tenir sobre la finca Es Molí d'Es Fraret, objecte d'expropiació" segons acord de l'Ajuntament de 29 de gener de 1990.

I havent passat els 20 dies que es donaren a la propietat perquè fixàs el preu, sense haver-ho fet; es dona per bona la valoració realitzada per l'arquitecte municipal, del que ha d'esser expropiat, en 1.582.372 pessetes.

Es farà la notificació a la propietat perquè accepti o refusi dita valoració, i en aquest cas presenti les alegacions que cregui pertinents; i si passats deu dies rebutjés aquest preu, es remetrà al Jurat d'Expropiació, segons dicta la Llei vigent.

La demostració gimnàstica de les persones de la Tercera Edat, exemple de joventut

Amb la mateixa il·lusió que si de persones joves es tractàs, el grup de montuïrers que participen en els cursos de gimnàstica, dia 8 de maig passat acudiren a Sa Pobla a la demostració que allà feren les persones de la Tercera Edat.

El maig passat, un mes electoralista cent per cent

EXCURSIÓ A SA DRAGONERA

Bon temps acompanyà els 222 montuïrers que anaren a Sa Dragonera dia primer de maig. Les aigües de l'estret mogueren un poc la barca, però una vegada a terra les excursions als dos fars i al castell feren espessar el mareig. Fins i tot n'hi va haver que aprofitaren per pescar!

FESTIVAL DE RÀDIO MURTA

El local de la Sala Mariana va quedar petit per acollir tota la gent que volia veure el festival organitzat per Ràdio Murta, dia 19. El ball, l'humor i moltes rialles foren els protagonistes d'una vetlada que va saber entretenir el públic.

Amb la recaudació es podran pagar les despeses del canvi del dial, del 104.6 al 107.1. El cost és elevat, però val la pena.

MOVIMENT POLÍTIC

El maig ha estat un mes d'allò més electoralista. Els quatre partits polítics que es presentaren a les eleccions municipals de dia 26 estaven ben enfeïnats amb els preparatius.

El PSOE fou el primer en presentar la seva candidatura, dia 21 d'abril a Can Pieres. Va parlar el president de la Cambra de Diputats, Fèlix Pons. La seguí la del PSM, dia 3 de maig, al local Jove, amb la presència de Sebastià Serra. I el sendemà la presentava el PP al restaurant es Dau. Els convidats foren Joan Verger i Guillem Vidal, President i Vicepresident del CIM respectivament. Acajava aquesta tanda la C.D. dia 18, també en el restaurant Es Dau, essent els convidats Josep Meljà i Gori Mir.

Però l'activitat política no es reduïa a les presentacions de les llistes. El PSM, dia 17, oferí una copa de xampany a cana "Poeta", el PSOE dia 21 dugué en Fèlix Pons; dos dies més tard, Ràdio Murta organitzà un col·loqui a la Sala Mariana amb els quatre caps de llista; i el darrer dia de campanya electoral, el PP féu una festa de cloenda al restaurant Es Dau.

Cal dir també que dia 11 de maig, BONA PAU fou convidada, amb altres representants de Pensa Forana, a un

dinar amb en Txiki Benegas, a un restaurant de Manacor, tot dins el marc de la campanya electoral.

I ja dia 26, l'assenyalat per votar, transcorregué dins un clima de tranquil·litat i bon temps. Els resultats i les incidències apareixen a un altre lloc.

NOUS NEGOCIS A MONTUÏRI

Això de posar negocis a la vila ha reviscolat. Aquest mes passat se n'han inaugurat tres: el magatzem de venda de

productes agrícoles "Es Pagès" ha fet una ampliació; s'ha posat una joieria i na Joana i na Maria "Peragoia", una nova botiga de queviures.

VETLADA TEATRAL

Poca gent hi va haver a la representació que el grup de teatre de S'Arenal oferí dia 17. Fou una vertadera llàstima, perquè l'obra que escenificaren, "Blanca, la viuda d'un viu", valia la pena. Esperem que en properes representacions l'èxit sigui també de públic.

Francesca Gomila

S.I.A.C.

EL CAMÍ MÉS CURT PER TOT EL QUE VOLS SABER SOBRE L'ADMINISTRACIÓ

900
321
321

EL TELÈFON AMB RESPOSTES

Servei d'informació i atenció al ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

Joan Bennassar Mayol "Carboner"

Ara, ja jubilat, fa memòria dels 40 anys de sabater, tant adobant-ne com fent-ne de noves

Avui, fent un tomb pel poble, m'he aturat a Cas Sabater i sense adonar-nos ens trobarem tancats dins una interessant conversa, parlant de temps enrera. Era amb en Joan Bennassar Mayol "Carboner".

—¿Quines classes de sabates fèieu?

—Feia botins amb dues sivelles, botins elàstics, els quals tenien uns elàstics a cada banda de sabata, molt semblants als que ara es duen. També feia sabates de sola d'auto i sabata baixa. Tots els tipus de sabata, llevat del de sabata baixa, servien per fer feina al camp.

—¿Quines eren les primeres matèries que empràveu?

—Pell, loneta fina, sola, sèu de mè, que guardàvem dins una banya de bou. El sèu —ens explica mestre Joan— és un greix que serveix per fer més bon ficar l'alena (que és una agulla molt grossa), fil encerat i "blanc d'Espanya", que era un polsim per tenyir.

—¿Quines eines empràveu?

—El senyador de punt —em deia mentre el me mostrava—, que serveix per fer sabates de sola de sola; el picador de punt, una eina que serveix per aplanar el punt i al mateix temps el senyava, la planxeta, la qual passàvem pel tacó per donar-li brillantor amb cera; el bitregó, que també era per donar brillantor, però a la sola; la pota de cabra, que dona brillantor al tacó i a la sola quan la sabata ja està encerada; l'esquirol, el qual fèiem servir per donar el punt i era com una espècie d'agulla que feia forats i llavors s'hi passava el fil. També empràvem dues eines que no tenien nom: una servia per fer el cantó viu a la sola, i l'altre, per senyar la sola i al mateix temps donar-li brillantor amb cera. Les estenalles de justsolar, els estenallons, la "cutxilla" i una rodeta per donar dibuix al tacó.

En Joan "Carboner" féu 40 anys de sabater. Avui ja ningú s'interessa per aquest ofici. També eren eines que empràvem els sabaters.

—¿Fèieu un determinat nombre de sabates amb un dia, o n'anàveu fent així com podíeu?

—Els altres sabaters, no ho sé, però jo feia sabates així com me les comanaven.

—¿On podien comprar les sabates, botins i esperdenyes vostres?

—Aquí mateix, o sia en el mateix lloc on les feia.

—¿Encara us recordau del preu de les sabates que veníeu?

—Més o manco eren aquests: Les sabates de luxe, de 35 a 40 pessetes; 6 pessetes les de sola d'auto, i els botins, uns 6 duros. D'això en deu fer uns 35 anys o més.

—¿Empràveu molt de temps per fer un parell de sabates?

—Home —contesta un tant insegur—. Això depenia dels tipus de sabata. Per exemple, per fer unes espardenyes de sola d'auto s'empraven bé dues hores i mitja; per fer unes sabates de luxe, entre 16 i 18 hores, i per fer uns botins, de 12 a 14 hores. Això sense aturar-se.

—¿Per espai de quants d'anys us dedicàreu a aquest ofici?

—He fet de sabater 40 anys. Vaig començar quan en tenia 28.

—¿Teníeu qualche lloc especial per fer sabates?

—No. Les feia on hi havia lloc. Darrerament les feia dins la portassa; però a altres cases on he viscut, solia tenir la tauleta de treball a l'entrada.

—¿A qui veníeu el gènere?

—A tot tipus de gent.

—¿Qui us va ensenyar tot quant ara sabeu?

—En vaig aprendre de dos homes: d'en Mateu "Poeto" i de mestre Mateu "Matarino".

—¿Heu ensenyat l'ofici a qualcú?

—No; ningú s'interessa per aquest ofici; i és una llàstima que oficis com el de sabater, el de barber, el de ferrer i el de fuster es perdin.

—¿Sabeu d'altra gent del poble que es dedicàs al vostre ofici?

—Sí. Abans n'hi havia molts, però la majoria d'ells ja són morts. Podríem citar els "Andreus", en "Rustit", es sabater "Coix", els dos mestres que me n'ensenyaven, el sabater "Nou", en Pep "Sabater", en Pizà, en "Mosson" i en Melcior "Muix".

I tal com havíem començat, sense donar-nos compte, la nostra conversa va acabar.

Apol·lònia Rigo

Dos dits de seny

"Disciplina de poble"

Han passat les eleccions municipals i autonòmiques. A la gent dels nostres pobles li han fet "es cuc que s'orella malalt" a força de campanyes electorals, promeses i pedaços bruts. Els ciutadans responsables han anat a votar, uns encorbatats i d'altres amb espardeñyes, uns amb les idees clares i d'altres enganats o per compromís. Però hi han anat, i a l'hora de fer el recompte tots els vots sumen igual. Així funciona la democràcia.

El protagonista anònim de les eleccions és el poble, però sovint n'és també la víctima. Perquè quan els prohoms elegits estan asseguts a les seves poltrones, s'obliden fàcilment del poble que seu "a s'estora", i es preocupa més de mantenir la "disciplina de partit" que viure les inquietuds de la gent que s'ha fiat d'ells i hi ha depositat la seva confiança.

Els pactes entre coalicions, les directrius de la "casa mare", el "jo et don això si tu me dones això altre", són tàctiques polítiques

amb les quals no sempre hi surt guanyant el poble.

Quan els polítics es barallen, sol esser quasi sempre el poble qui en surt nafrat. Quan els polítics "tenen ses mans foradades" i malgasten els diners, és el poble el qui ha de tancar el forat. Quan s'afavoreixen interessos particulars que perjudiquen el bé comú, el poble que s'aguanti. Quan per dir sí o no a un projecte s'ha de consultar a Ciutat o a Madrid, ¿vol dir que els "cervells" del partit coneixen més la realitat que la gent del poble?

I és que la "disciplina de partit"

portada a l'extrem, més que el servici del poble té en compte el poder, el demostrar la pròpia superioritat damunt els contraris. I això condueix a votar en contra d'ells, quasi per sistema, encara que a vegades es tracti de millores importants per al bé comú.

Per favor, senyors polítics, ara que encara no heu encaientit la cadira: si teniu dos dits de seny, a l'hora de votar en consciència no poseu la "disciplina de partit" per damunt el bé comú o, dit d'una altra manera, la "disciplina de poble"

Salomó

Tercera Edat

Excursió a Austria

Des del 27 d'abril al 4 de maig, una quarantena de montuïrers pogueren gaudir d'un meravellós viatge turístic per terres de Suïssa, Austria i Alemanya. Tornaren encantats i satisfets.

Demostració gimnàstica

Dia 8 de maig, el grup de la 3a. Edat de Montuïri que participa en el curs de gimnàstica, va intervenir a Sa Pobla a la demostració amb tots els de Mallorca d'aquest col·lectiu. Un acte que estava inclòs dins els organitzats amb motiu de l'assemblea anual.

Excursió a Artà

Dia 30 de maig els nostres majors encara realitzaren una excursió a Artà, i visitaren també Capdepera, les Coves, Cala Ratjada i dinaren a Sant Llorenç. Entre tots eren 85.

Les excursionistes montuïrers a Austria, des de les nevades grüdes de l'Alpe, d'esquí sobre gel de Innsbruck, poguen contemplar aquell bell panorama

Partit

Popular

El Comité del Partit Popular de Montuïri agraeix la solidaritat de tots els qui els han depositat la seva confiança per regir el nostre Ajuntament i la Comunitat Autònoma, i espera no defraudar-los.

Gràcies

Una completa normalitat pesidí la Durant els propers 4 anys, la coalició PP

La jornada electoral a Montuïri

La jornada electoral a Montuïri va discórrer normalment, dins un ambient que semblava de festa major, i dins una completa normalitat. Continuament es veien persones fortament interessades arant d'un a altre col·legi electoral. Hi havia tres meses: dues als baixos de l'Ajuntament, dins la biblioteca municipal (les del districte 1), i l'altra en el consultori (la del 2).

Serien prop de les deu del vespre quan es confirmaven els resultats pel que fa als regidors municipals: la coalició PP-UM havia aconseguit 851 vots i 6 regidors, la qual cosa permetrà que l'actual batle continui al front de l'alcaldia 4 anys més, ara amb majoria absoluta. Hem de considerar que és el poble el qui ho ha decidit i el qui en certa manera ha aprovat la gestió dels passats 4 anys.

D'aquesta manera el PP-UM ha guanyat un regidor mentre el PSOE l'ha perdut. El PSM es manté amb dos, ara igualment que el PSOE, i CB n'ha aconseguit un. Això sí, sense necessitat de pactar amb ningú. Joan A. Ramonell podrà governar amb la tranquil·litat que suposa comptar sempre amb majoria.

Dues notes positives encara es poden esmentar: la dels partits perdedors, que han sabut acceptar els desigs del poble i la dels mateixos votants acudint a les urnes amb ordre i en nombre molt superior a la resta de la Comunitat i del mateix estat espanyol: el 85 o/o davant el manco del 60 o/o a Balears i del 50 o/o a la Península.

Primeres impressions dels tres montuïrers més destacats d'aquestes eleccions

Joan A. Ramonell Amengual
Reelegit batle de Montuïri

En aquests moments d'eufòria, ¿què diries als montuïrers?

—Lo que he predicat. Continu en la mateixa línia. Desig donar tanta participació com sia possible a la gent que vulgui fer feina, no sols als regidors.

—¿Quina opinió et mereixen els electors montuïrers?

—Ha estat molt agradable veure com la gent s'ha mogut. Ja es veia venir quan valoràvem el nombre tan gros d'assistents als mítings electorals. La gent del poble ha donat un canvi molt gros. Per damunt les idees que pugui tenir cadascú, consider que una majo-

ria ha votat la gestió de quatre anys, en equip.

—¿Penses canviar, d'alguna manera?

—Durant la campanya electoral he estat el mateix de sempre; no he canviat. És més, la confiança absoluta no ens farà canviar, sinó que ens obliga a fer més feina per al poble.

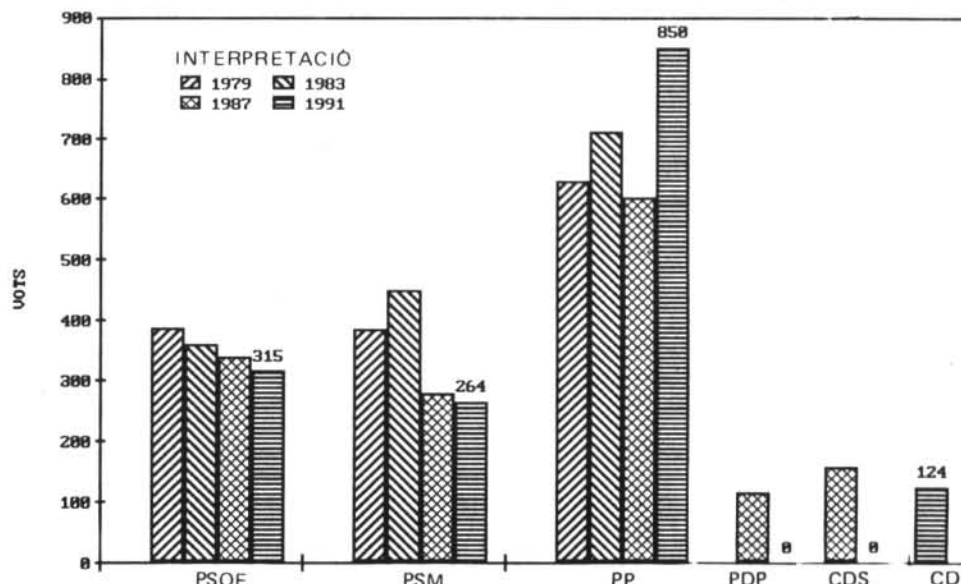
Joan Verger Pocoví
President del Consell Insular

La valoració sobre les passades eleccions que ens féu el President del CIM fou aquesta:

—L'espectacular pujada del nostre partit —ens digué— a l'Ajuntament de Ciutat, passant de 10 regidors a 17, ha ajudat positivament a obtenir la majoria absoluta, tant en el Consell com en la

RESULTATS DE LES ELECCIONS A MONTUÏRI

A L'AJUNTAMENT			AL PARLAMENT		
Partit	Vots	Regidors			
PP-UM	851	6	PP-UM	880	Cens
PSOE	315	2	PSOE	301	1842
PSM	264	2	PSM	253	
CB	124	1	CB	92	Electors
Nuls i en bl.	14		Verds	17	1568
Total	1.568	11	Altres	13	
			Nuls i en bl.	13	Percent
			Total	1.569	85 o/o

La jornada electoral del passat 26 de maig

El C.I.M. governarà en majoria el nostre poble

Comunitat Autònoma.

—¿I els principals aspectes positius i negatius?

—La gent valora cada vegada més una gestió positiva; s'oblida dels dogmatismes polítics, i això, en la meua opinió —ens digué— és positiu. Per altra part hi ha hagut una abstenció massa grossa en el conjunt de les Balears, i això és preocupant.

—De cara al futur, ¿què esperes?

—Esper continuar de President del C.I.M. Als montuïers els don l'enhorabona per la participació i les gràcies per la confiança que han depositat en nosaltres.

**Pere
Sampol
Mas**

Nou parlamentari balear

—¿Què diries als qui us han votat?

—Vull agrair el suport de tots els que m'han votat i demanar-los, a tota la gent progressista en general, que segueixin fent feina per uns ideals. És comprensible que estiguin desanimats però arribaran temps que la gent reconeixerà l'esforç realitzat d'una manera altruista i no perseguint únicament el guany econòmic.

—¿Heu pensat que qualcú es pot aprofitar de la vostra tasca?

—No hem de pensar que opcions polítiques distintes s'aprofiten de la nostra feina, sinó que amb les nostres activitats feim un poble més humà, on tots ens hi trobem millor. Un poble preparat per quan les modes conservadores passin i s'imposin valors humans per sobre els materials.

—¿Què penses fer per Montuiri des del Parlament?

—La feina que acab de dir és la que intentaré fer des del Consell Insular i des del Parlament de les Illes Balears, per mostrar a Mallorca que a Montuiri encara queden ideals de solidaritat, ecologia i mallorquinisme. I esper no defraudar els qui m'han confiat aquesta tasca.

ELS CIUTADANS DE MONTUIRI EMETEN EL VOT
Tant a la mesa del Consultori (damunt) com a la de l'Ajuntament (davall) no mancaren electors durant tot el dia.

Els batles de Montuiri durant els darrers 100 anys

Amb indicació de la data de presa de possessió

Bartomeu Ferrando Manera.	1 Juliol 1891
Joan Verger Ribas	29 desembre 1892
Joan Manera Mateu	1 gener 1894
Joan Mateu Mas (accidentalment)	21 març 1897
Joan Garau Buñola	1 juliol 1897
Pere Joan Pocoví Gayà	1 Juliol 1899
Joan Aloy Miralles.	11 Juny 1901
Joan Garau Buñola	1 gener 1904
Joan Aloy Miralles.	8 gener 1905
Joan Ferrando Obrador.	1 gener 1906
Gabriel Sampol Sastre	6 maig 1907
Joan Ferrando Obrador.	1 gener 1909
Joan Aloy Miralles.	1 gener 1916
Joan Ferrando Obrador.	1 gener 1918
Joan Aloy Miralles.	29 maig 1920
Joan Ferrando Obrador.	16 abril 1922
Pau Simeón de la Paz.	1 octubre 1923
Jaume Alcover Noguera.	31 març 1928
Joan Ferrando Obrador.	26 febrer 1930
Joan Mas Verd.	18 abril 1931
Gaspar Mesquida Serra	8 abril 1936
Pere Arbona Ginard.	20 juliol 1936
Sebastià Bauzá Moll.	31 desembre 1936
Pau Servera Munar.	22 agost 1938
Gabriel Arbona Arbona.	16 desembre 1943
Gabriel Jordà Mateu	20 setembre 1950
Joan Miralles Riera	12 gener 1953
Gaspar Oliver Barceló	9 juny 1959
Joan Miralles Riera	18 juny 1974
Francesc Trobat Garcias	15 abril 1979
Miquel Cardell Mayol	30 maig 1983
Joan Miralles Julià.	2 novembre 1983
Francesc Trobat Garcias	8 agost 1985
Joan A. Ramonell Amengual.	30 juny 1987

Miquela Fornés Vich "Móra"

Gran treballadora del camp, als 93 anys recorda com ella tota sola conrava tres quarterades d'all

El seu "Document Nacional d'Identitat la descriu d'un mode fred i rònc, com si fos un objecte més a contabilitzar. En ell llegim: "Miquela Fornés Vich, nascuda a Montuiri el 28 de setembre de 1898. Viuda", i poques coses més. Això són dades d'ordenador. Uns aparells que tal vegada tinguin cervell, però no tenen sentiments, no tenen ànima. La targeta abans citada podria servir per fer una estadística, però no ens podria descriure el calor i el batec d'una vida. Els amics, els qui l'hem coneguda i tractada de sempre, la coneixem pel nom de Miquela "Móra". Aqueix senzill nom ens diu, per començar, molt més que la seva targeta d'identitat.

És petiteta, es diria que el pes dels anys l'han comprimida. El seu cutis té un to clar-obscur, no massa carregat, i el posat de la seva cara és despert. Asseguda devora nosaltres ens contempla amb els ulls a penes oberts, que ens miren a través de la retxillera de les seves pipeles. Notam però que són uns ulls negres i nets, que reflexen una lluentor negra de benvinguda. Ens somriu constantment i no sap com demostrar-nos la seva alegria per la nostra visita. Les seves espatles denoten el cansament de molts d'anys de feina. Amb el mocador d'abrigar posat —antiga peça de vestir de les nostres padrines— es disculpa continuament, perquè li manca ja un poc la memòria.

La dona de qui estam parlant ha estat una gran treballadora del camp, destacant-se en un tipus de cultiu que ha caracteritzat sempre el nostre poble: la producció d'all. Tal vegada sigui la darrera persona que entre nosaltres hagi cultivat aquesta planta liliàcia en grans extensions. Ens atrevim a dir que na Miquela tota sola, amb un any feia més alls que els que es cultiven avui, al mateix temps, dins Montuiri. Arribà a conrarr-ne tres quarterades.

Aquells temps, però han acabat. Les mans seques, de dits sermentosos, que descansen, juntes damunt la seva falda, donen testimoni d'una activitat i d'uns treballs durs: La feina de fora vila.

No pensem però que na Miquela sigui una persona inculta. Havent nascut a la

fi del segle passat, sap llegir i escriure, fet que és una proesa i un mèrit en les seves circumstàncies. A més, de jove practicà altres oficis. Deixem però que sigui ella mateixa la que ens conti un poc de la història d'un d'un tros de la seva vida.

—¿Éreu molts, de família, a ca vostra, Miquela?

—Érem quatre germans i tres germanes. Jo era la major de tots.

—Si no anam equivocats, en els nostres temps de nin, et recordam dins la vostra portassa que donava al carrer d'Abaix, amb una espècie de talleret de sabater. ¿És que feies sabates?

—Et diré: jo vaig anar a la fàbrica de sabatilles de s'Hostal quan la dirigien mestre Pau i mestre "Perico". Entre homes i dones érem molts els qui hi fèiem feina, segur més de cinquanta. A les més veteranes, les que feia més temps que hi anàvem, ens donaven feina per acabar a ca nostra. La fàbrica ens donava les peces tallades i nosaltres les cosíem amb fill i agulla, a mà. Madó Francisca "Mora", (viuda d'en Macià de Son Sastre) i jo, també férem sabatons, unes sabates molt petites per a infants. Aqueixa feina la férem durant uns deu anys, fins que la fàbrica tancà.

—¿O sia que llavors t'hagueres de dedicar a una altra feina?

—Sí; una vegada tancades les fàbri-

ques de sabatilles, els matins anava a cosir al taller de la mestressa "Carranxa" que era sastressa, al carrer Major. Els horabaixes feia feina al camp, a jornal o a torna-jornals. Tenia aleshores uns 23 anys.

En efecte, els qui l'hem coneguda de nins, quan ella era més jove no podem deixar de recordar-la, xapeta en mà, anat i venint de les finques que conrava. Té una gran experiència en el cultiu que hem anomenat al principi i en altres activitats que ha desenrotllat al llarg de la seva vida.

—Produir alls en grans extensions, sembla que és una feina que ha desaparegut al nostre poble. Qui més qui manco en fa unes quantes tires per al consum de la casa i pus. ¿Ens podries dir com es conra un sementer d'all?

—La primera cosa que s'ha de fer és donar una bona abonada al camp. Després es fa el guaret, o sia se li dona una bona rella perquè els abonaments romanguin enterrats, a la fondària corresponent. S'esterrossa bé, i una vegada feta aquesta feina es marquen els soles amb una sembradora. Immediatament després, tan prest com sia possible, a fi que la terra estigui a punt, se sembren els alls que ja s'hauran esclovellats dies abans. La sembra es fa amb les mans, d'un en un. Per anar bé, poc temps abans de Nadal han d'estar sembrats. He de dir de passada que sol ésser una feina molt freda i esgotadora. Generalment la fèiem les dones i era corrent veure talls de set o vuit dones que posaven alls. A vegades, la gelada, els matins, feia blanquejar els crestalls dels soles. Els nostres dits estaven congelats.

Na Miquela es retura un poc. Sembla que el mal d'esquena de llavors, encara li dura.

—Bé. Ara ja tenim els alls posats, i després, ¿quines feines es fan més?

—Quan tenen un palmet, es llauen, s'entrecaven i es lleva l'herba. Pel maig ja no es poden tocar. Si en aquesta època hi vas per dedins, es rompen i fan unes llagrimetes que els perjudiquen, se sequen més aviat i no granen bé. Això

(Continua a la pagina següent)

Com es destria, era a la mateixa Plaça Vella o des Mercat, un dilluns de devers l'any 13.
A la dreta, una guarda de porcs per vendre; i entre la gent encara hi colombram en Mateu d'Es Forn", en Joan "Aloi" i en Toni "Muret" (el petit que està enmig del matrimoni), i altres que qualcú podrà distingir perfectament

(Ve de la pàgina anterior)

són detalls que avui s'han oblidat. I si necessitaven un poc de nitrat se'ls ho havia tirat abans d'aquest època. A principis de maig, "cabecen" i més tard treuen el "cugui", que han d'arrabassar, perquè es menja la "cabeça". Finalment, dins el juny-juliol, de bon matí, quan encara no hi veuen i aprofitant-hi la roada, es treuen els alls amb una arada. El motiu de treure els alls tan dematí i amb roada, era per no espenyar la coa, ja que en aquell temps l'enristravem. En l'actualitat, els qui es dediquen a aquest cultiu, venen les "cabeces" tallades i netes.

—I aquests alls, ¿com els veníeu: als majoristes o directament al públic?

—De totes maneres. Els veníem a majoristes, que compraven en gros, i ho dúiem a vendre a Ciutat, enristrats, de cap a cap d'any.

—Sempre ens ha interessat saber detalls de costums i oficis que evolucionen, van desapareixent o no existeixen ja, avui van també a vendre a Ciutat...

—Ah, però no és lo mateix!

—Aquí volia anar a parar. ¿Què ens pots contar d'aquests viatges a Ciutat per anar a vendre, i de les famoses corregudes per tenir el trast millor?

La nostra interlocutora riu obertament quan sent anomenar les corregudes.

—Moltes vegades n'hem parlat amb altres persones que anaven a vendre com

Miquela "Móra", de petita treballà a la fàbrica de sabatilles de s'hostal i també de cosidora.

I encara ens alligona de com s'han de conrar bé els alls.

I ens descriu l'odissea dels viatges a Ciutat, amb carro, per anar a vendre... I les penúries d'aquells temps d'escassetat... I les privacions per poder sobreviure... d'una dona dedicada a la feina per complet.

jo; i quan ho recordàvem ens feia molta gràcia, però els moments que ho visquérem, no teníem cap rialla. Hem de començar dient que parlem dels anys vint i principis del trenta. L'amo en Tomeu "Pelós" —el pare d'en Monserat— tenia un camió de càrrega i l'amo en "Passiu" un altre. Anys més tard, els "Escolans" també en compraren un. Amb aquests camions duïen el gènere a vendre, a Ciutat, cada dissabte. No sé com ens componíem, però dones i gènere —a vegades érem unes deu o dotze—, tots ens encastellàvem dins el camió. Quan arribàvem a Ciutat —que encara no hi veien—, més o manco devers el "Triquet", s'aturaven els camions, que generalment eren dos, i solien arribar a la mateixa hora. Tothom sortia del camió i sols amb una senalla, en la que hi dúiem les balances i els pesos, empreniem la carrera, fent tot quant podíem per arribar els primers, alla on és avui la Plaça Major de Ciutat, i triar el trast millor. Ja et pots imaginar l'espectacle que donàvem als pocs ciutadans

que circulaven en aquelles hores. Quan arribàvem a la plaça, estívem mortes. Sense comptar qualche esclat, que podia esser greu. Preníem trast, i més tard entraven els camions que ens descarregaven els gèneres.

—Creim que els ciutadans es divertien veient aquests tipus de corregudes. Però et volíem demanar damunt els viatges que fèieu amb carro a Ciutat, per anar a vendre, abans d'haver-hi els camions.

—Sí; també hi anàvem amb carro. Com et pots suposar, el camí era més difícil.

—¿Per què no ens contes, Miquela, l'odissea d'un viatge a Ciutat, amb carro, per anar a vendre?

—Com et suposaràs, no era cap viatge de turisme. A partir del dilluns matí, poc a poc anaves ja preparant els productes que havíem de vendre, tomàtigs, alls, cebes, melons... de tot i se-

(Continua a la pàgina següent)

Miquela Fornés Vich "Móra"

ENCARA RECORDA COM UN BON ESTOL DE DONES, TANT SI
FEIA FRED COM CALOR, ES REUNIEN PER PARTIR JUNTES
A FER FEINA AL CAMP, COBRANT UN JORNAL "DE NO RES".

(Ve de la pàgina anterior.)

gons la temporada. Ho col·locàvem dins canastres o sacs, segons el producte. El divendres matí, tots els gèneres havien d'esser a cas carreter. Qualcun partia el mateix divendres al migdia i altres, hora-baixa o el vespre. Cada carro duia el carreter i de dues a quatre persones més que anaven a vendre. Generalment, dones. Quan anàvem cap a Ciutat, qualcunem tot el camí.

—Pens que a l'hivern devíeu ropar amb molt mal temps. Si plovia, ¿com us defensàveu?

—Així com podíem, ens abrigàvem amb una manta i com que el carro anava envelat, també ens protegia. Si no quedava més remei, ens aturàvem una estona a qualque hostal i més tard tornàvem partir. Eren uns temps difícils i estàvem avesats a sofrir. Ten en compte a més, que les carreteres no estaven asfaltades. Enn els temps en què els primers cotxes

començaven a circular. Quan ho pens m'admir que hagin passat tants d'anys...

Es retura un poc, per afegir:

—...i tan aviat.

Ens adonam que na Miquela està pensant a viva veu. Els temps dels nostres vellets no eren tan complicats com els que vivim avui, però com hem dit altres vegades, eren molt durs. Eren temps i moments sols per somniar un futur millor, ja que només en somnis haguessin pogut imaginar-se una època com la d'avui.

Treim el carro d'un clot de la carretera i na Miquela dels seus gens alegres records.

—Continuem, Miquela: ¿devers quina hora del dissabte arribàveu a Ciutat?

—Deixa'm seguir aquí on érem. Pel camí, cap a Ciutat, no hi trobàvem quasi ningú. Era una carretera quasi deserta i amb molta fosca. Devers Sant Jordi començàvem a veure qualque carro que, com nosaltres, anava a vendre a la Capital. Arribàvem la matinada, i corrensos a agafar trast. Com he dit abans, arribàvem sense alè. Veníem el gènere a les revenedores i directament al públic. Devers les dotze havíem acabat. En aquell temps anàvem amb l'hora del sol. El carro recollia les canastres buides i partíem altra volta cap al poble. A les costes de Xorriego davallàvem del carro i pujàvem a peu. Arribàvem a Montuïri devers les cinc o les sis de l'horabaixa, i estàvem mortes.

L'entrevistador recorda que de molt nin, la seva mare, molt amiga de na Miquela, posà i féu les mateixes passes que ens conta aquesta. Eren temps de penúries, de pocs doblers i molta feina, quan cada treballador a més d'un bon sou (que no tenia) mereixia una medalla. Eren els temps també en què na Maria "Morey", la Companyia "Zaro" i algun glosat alegraven els escenaris de Ca n'Aloi i Can Sampol, unes figures i unes actuacions que el cap de setmana entretenien els nostres pares i padrins.

—¿És que no anàveu mai al cinema, Miquela?

—No tenia temps. La feina "me treia ses sabates". Quan no tenia altra cosa que fer, feia cames d'alls. Record, però, que una vegada vaig anar a un glosat damunt Ca n'Aloi i també una altra vegada al mateix saló, vaig sentir parlar en Joan "Collet", que fou batle de Montuïri, i el senyor de Son Company.

—¿Hi havia cap altre entreteniment en el poble?

—Sí; feien qualque ball, damunt Ca n'Aloi i a Cas "Confiter".

Ens has dit que anaves a jornal, també. ¿On anaves?

—Els qui donaven jornals al poble, a més d'altres cases, eren principalment les possessions de Can Socies, Maià, Sa Torre i sobretot a Can Ferrando. Els matins, devers les vuit, veies uns estols de dones que es reunien a certs cantons del poble per partir juntes a fer blat, cavar faves o entrecavar alls, entre altres feines del camp. Si era un dia de sol, a l'hivern, molt bé. Però si feia un mal dia ennuvolat, amb fred, vent o brusca, a no ésser que plugués fort, no ens retiràvem. Sol, calor, vent, fred, gelades i feina estaven a l'ordre del dia, per un jornal de no res. Però havíem de sobreviure. Al migdia dinàvem davall un arbre del que cada una de nosaltres duia dins la senalleta, i devers les dues, altra volta en feina. El sol era la retxa; quan es ponia, havíem acabat el jornal. Arribàvem a ca nostra amb fosca, estiu i hivern.

—La darrera pregunta, Miquela: ¿hi havia molta gent, al mercat dels dilluns?

—Sí; n'hi havia bastant, però no era el mercat d'avui. L'activitat es concentrava més a la Plaça Vella, on hi havia molts de porquets, mènes, ovelles i bisbies. Ten en compte que la gent del nostre poble en aquells temps vivia del camp i els seus derivats.

Deixam na Miquela, una vida dedicada a la feina. Una dona a simple vista insignificant. Però no ens enganem: les persones com ella, anònimes, obscures, desapercebudes i treballadores, són les que de veres ajuden a aixecar el poble.

Miquel Martorell Arbona

ANTONI GOMILA FOU NOTÍCIA

El passat 15 d'abril, el nostre paísà, Antoni Gomila, copropietari de la Corredoria de "Seguros Gomila, S.A." va participar en el programa de consum de Ràdio Nacional d'Espanya, amb altres dos.

El tema es va centrar en la problemàtica entre tallers, companyies d'assegurances i perits, en quantificar el preu hora de treball, ja que els tallers no admeten el preu d'algunes asseguradores i volen cobrar la factura al client.

Sobre el tema, Antoni Gomila va indicar que l'assegurat ho ha de posar en coneixement del seu agent o corredor com a mediador per assessorar-los; i afegí que la seva corredoria no té cap queixa en aquest sentit, per pagar directament al taller i als perits, essent molt ràpids en peritar els vehicles accidentats.

Gaspar Cerdà Jordà, “Es Capellà de Cas Puig”

Essent vicari de Montuïri, alternava política i religió

Entre els personatges que cal destacar d'entre els qui a Montuïri dins un o altre aspecte deixaren petjada, hem de recordar “Es Capellà de Cas Puig”, el qual vengué al món el 25 d'octubre de 1853 i a qui els seus pares, en Pere Antoni i na Miquela, posaren per nom Gaspar, i els llinatges de Cerdà i Jordà.

De petit anà al Seminari i conten que a més d'esser aprofitat, també era un poc entremaliat. I als 26 anys fou ordenat sacerdot.

Al cap de poc temps va esser nomenat vicari de Sencelles, era l'any 1881. Allà exercí el ministeri sacerdotal per espai d'onze anys, fins que l'any 1902 vengué a Montuïri ja definitivament.

També tenia una germana, na Miquela, que era Germana de la Caritat, la qual va exercir de superiora a l'hospital de Manacor fins que fou destinada al Port de Pollença. I dos germans més: n'Antoni i na Catalina.

Durant els primers anys d'aquest segle i fins a la seva mort, ocorreguda el 3 d'abril de 1927, quan tenia 73 anys, es va distingir per un grapat de caires ben patents dins el nostre poble.

Al llarg de molts d'anys fou el capellà de les “Mares Cristianes”, una associació que, quan ell se'n féu càrrec, no era molt esplendorosa; però amb el pas del temps anà augmentant en quantitat. Fou durant aquests anys que la capella de la Mare de Déu dels Dolors de l'església necessitava una restauració. I ell no sols va manar que es fes aquesta millora, sinó que pel seu compte va pagar totes les despeses. Corrien aleshores els anys 20.

També va tramir bona amistat amb donya Carme Vanrell, la senyora de Son Rafel Mas. Ambdós prenien la fresca plegats durant l'estiu i l'assabentava del que passava i de les necessitats dins el poble. I degut a ella es pogueren solucionar diferents necessitats econòmiques de famílies amb manca de recursos.

Quan en certa ocasió les Monges de Montuïri hagueren de fer obra, acudiren a don Gaspar i aquest, no sols els ajudà segons les seves possibilitats, sinó que mitjançant donya Carme “de Son Rafel Mas” aconseguí que se sufragassin totes

les despeses que suposà la millora. I així podríem contar com molta gent podia agrair la munificència d'aquesta dadivosa dona. Una senyora, per altra part, que “tenia una galera i quasi cada dia se n'hi anava a passejar, i per pujar-hi damunt, hi entrava per darrera i s'alçava un poc les faldetes. I hi havia un esbart de joves que anaven a seure en el portal de “Solanda” per veure el “tobillo” a donya Carme quan aquesta pujava al cotxe”(1).

D'“Es Capellà de Cas Puig” també en conta moltes alabances na Margalida Pocoví Ribas “Xicolatera”. I tot és perquè quan el seu home, en Pere Joan Mayol Gomila “Fideurer”, que estava de missatge a ca seva, havia d'anar a fer el servei militar no sabia gens de lletra i el mateix Capellà de Cas Puig, amb qui havia tramit molta amicitat i confiança, li digué: “Si te'n vas, ¿com hem de rebre notícies un de l'altre? Però si fas tot quant et diré, en sabràs i podràs enviar-me noves. Mira —continua dient-li— ara ve l'hivern, però no pensis anar-te'n per la vila els vespres: cap a la meua habitació has de venir”.

I així, poc a poc, el capellà “de Cas Puig” n'hi ensenyà. I des d'aleshores aquella família fomentà una bona amistat que encara ara na Margalida “Xicolatera” recorda en bona memòria.

També es cuidava d'un hortet que tenia prop de Son Bascós. Tot quant

podia ho feia ell mateix. Allà hi tenia molts d'arbres fruitals, entre ells caqui-ers, avellaners i altres dels quals encara n'hi havia pocs a Montuïri.

Respecte a la seva persona, era molt remirat. Tenia un extraordinari desig d'anar ben arreglat i ben vestit. Es feia fer els hàbits a Ciutat; mai va anar a una cosidora de Montuïri.

I en l'aspecte religiós era molt, massa primmirat; tant es així que algunes vegades feia agafar escrupols a la gent. Conten d'ell, respecte a les jovenetes i ja majors, que “volia que amb el mocador del cap duguessin sempre les orelles tapades, perquè si no, feien un pecat. “I si sortiu o botau de les bardisses dels manaments —els deia— us n'anureu a l'Infern”. I llavors començaren a dur “cordoncillo”, i amb un to despectiu deia: “Aquests vencisos...” (2).

Quan el Vicari Munar vengué a Montuïri l'any 1924 encara hi havia el “Vicari de Cas Puig” i conta d'ell que “era un homo molt llest, lo que és a dir, uns motllos molt pagesos, però era molt espiritual. Ara que, com a bon montuïrer, era polític cent per cent, de tal manera que quan hi havia ses lluites polítiques entre conservadors i lliberals, ell va fer una partida de fulles que escampava per tot el poble i se firmava “Pare Catalaclar” (3).

Aquesta fulleta, per altra part, fou contestada per una altra de semblant, però pro-lliberal, firmada per un tal “Cantalaventat”, personatge que podia ser el metge Joan Ferrando Obrador. Les dues sortiren més o menys pels anys 1908 ò 1909” (4).

Fou un capellà ben conegut per tot hom. apreciat, i fins i tot popular. I si deim d'ell que en aquell temps ja sabia jugar a escacs (n'hi ensenyà el senyor de Cas Gepet des Dau) tendrem, amb tot quant hem dit, una idea més o manco cabdal de qui fou aquest personatge.

Onofre Arbona

(1) Confr. “Un poble, un temps” de Joan Miralles i Monserrat, pàg. 246

(2) Id., pàg. 245

(3) Id., pàg. 265.

(4) Id., pàg. 44.

Nota. Moltes altres dades ens les proporciona la seva neboda, Isabel Cerdà Martí e de Cas Puig”.

EL IV CONCURS LITERARI

Alguns dels jocs que temps passat es jugaven a Montuïri

"A LA MAQUET"

Hi jugaven tots els nins que volien. Era un joc tant de nin com de nina. Cada un tenia dos macs rodons, com els de la mar. En posaven un en terra i l'altre el duïen dins la mà. A aquest el tiraven a l'aire i deien: "Taquetet, taquetillo, esperillo". Agafaven el de baix i quan l'altre queia l'havien d'agafar. El qui no l'agafava, perdia. A aquest joc hi jugaven molt, tant dins la casa com al carrer.

PEDRETA, CORR

Eren cinc o sis nins i nines. Cadascú tenia una pedreta que, de tant d'arrossegar-la pel carrer havia tomat redonca. Es posaven un devora l'altre i tiraven la pedra en terra i deien que el qui primer arribava al cap de cantó haurà guanyat. Mentrestant un nin deia "atsús!" i amb el peu feien córrer la pedreta fins al cantó. Hi ha que tenir en compte que la pedra no era molt grossa, era un maquet petit. A Montuïri hi jugaven devers "Meià" amb les nines del veïnat. Cadascú hi jugava pel seu carrer. Ara bé, quan les nines ja esdevenien polletes, no hi solien jugar. Sols hi jugaven els petits.

CONILLONS D'AMAGAT

A vegades eren una dotzena, els que hi jugaven. Qualque pic hi jugaven quan començava a fer fosqueta, perquè així no es trobaven. Un nin comptava i deia: "Cunions d'amagat, si m'agafes m'amac' i si no, s'anaven a amagar. Al acabar de comptar, s'anava a cercar els qui estaven amagats. Al qui trobaven primer, el duïen i després tornaven començar.

(A aquestes tres, els contà Maria Arbona Ginard, "Marxanda", de 91 anys).

ROMPES

Els rompes eren les dues cares de les caps de mistos. Cercaven un lloc alt, com una finestra o un portal. Cada nin tirava el seu rompe des d'allà els quals s'anaven escampant. El primer rompe que tocava un altre o es posava damunt, guanyava tots els rompes. Se solia jugar davant una casa o a plaça. Era un joc que s'havia de jugar amb bastants de nins, uns sis o set.

BALDUFES

Amb les baldufes hi jugaven a veure qui la feia ballar més temps. Era un joc de nins que es jugava al carrer.

(Aquest dos els contà Francisca Amengual Arbona, de 60 anys).

RAIA

"Era un joc tant de nins com de nines. Erem uns set o vuit. Ens dividíem en dos bàndols i ens posàvem uns davant els altres. Un equip corria davant i l'altre els havíem d'agafar. Als qui agafàvem els teníem presoners. Tots els presoners s'agafaven a la mà. Però si un del seu equip, que no havien fet presoner en tocava un dels presoners, tots quedaven lliures una altra vegada. El joc acabava quan tot l'equip era fet presoner. Després es canviaven, per intentar esser agafats els qui abans perseguïen i així tornaven jugar. Podien jugar tot el temps que volien. Solíem jugar damunt els graons, davant la plaça i als presoners els posàvem arravatats a la paret de l'església. Hi jugàvem quan teníem deu o dotze anys".

TELLA

"A TELLA hi van jugar a totes les edats. Era un joc típic del dia des Puig. Fins i tot ara s'hi juga. Enguany hi havia gent en el Puig que hi jugava. És un joc d'homes. Cada al.lot triava una pedra planenca que s'aguantàs dreta. Les posaven a un caramull i a darrera cada pedra

hi posaven dues pessetes, o un duro, o el que hi volien posar. N'hi havia que hi posaven rompes i jugaven amb rompes en lloc de doblers. Això es deia "es rèbot". Feien una retxa enfora del rèbot i per saber qui tirava primer, amb una pedra, el qui arribava més prop de la retxa, era el primer. El joc consistia en tirar la pedra cap al rèbot i el qui hi feia més prop s'enduïa tots els doblers que hi havia al rèbot. Però abans que tiràs el primer, si un deia: "¿Ers ho partim?" a un altre, i aquest li deia que sí, entre ells dos tenien més possibilitats de guanyar, ja que si un no hi arribava, l'altre hi podia arribar. Si hi arribaven es partien els doblers. Aquest joc era molt popular, hi jugava molta gent.

(Els contà Joan Amengual Arbona, de 52 anys, del carrer Mestre Porcel).

Catalina Amengual Tomàs - 8è.

OLI DE GENT

Podien esser fins a quatre. Tancaven les mans, posaven els punys un damunt l'altre de manera que no coincidissin amb el seus; i cantaven:

¿Què hi ha aquí dins? / Oli de gent.
¿Qui l'hi ha posat? / Sa filla del rei.
¿Per on passa? / Per la plaça.
¿Per on tix? / Per lo guix.

Qui primer riurà / un garrotet se'n durà.
Mmmmmmm, fent rodar els dos punys al mateix rotle (els de cada persona).

Al qui primer reia li pegaven un cop damunt el cap.

FILA, FILA, BARBA

Posaven les dues mans damunt una taula o a un altre lloc, planes. I l'altre filava barba i cantava:

Fila, fila, barba / quan ton pare era pastor / tenia una barba / que arribava a Lluçmajor.

En el moment que volia, de la cançó, el qui filava intentava pegar a l'altre damunt les mans i l'altre les havia de llevar

Contats pels pares i les mares, a:
Miquela Nicolau i Francisca Verger - 8è.

N de la R.-Molts i valuosos han estat aquest mes els treballs rebuts per al Conurs Literari. A més dels d'aquesta pàgina ho és l'entrevista amb en Joan "Carboner", que publicam en pàgines anteriors, i altres que anirem inserint en les properes edicions.

SUCCINTA HISTÒRIA DEL FUTBOL MONTUÏRER - i VI

Els darrers 20 anys: El Montuïri arriba a III Nacional

La història del futbol montuïrer durant aquestes dues darreres dècades és possiblement ben coneguda per una majoria dels nostres lectors, motiu pel qual sols recordarem alguns aspectes significatius.

Des de 1968 i fins a 1973 va esser president Rafel Sampol Cerdà i després d'ell han regit el Club Antoni Nicolau Nicolau, Rafel Manera Verd, Martí Ferrer Sampol, Miquel Miralles Rigo (aquest des del 79 al 84), Joan A. Ramonell (des del 84 al 87), Joan Pocoví Oliver i Joan Verger Jaume. I des de principis d'enguany ho torna esser Joan Oliver. Alguns altres han regit gestores o no han arribat a una temporada.

No podem oblidar tampoc els entrenadors. Entre ells cal recordar la persona que possiblement més temps ha dedicat al Montuïri: Josep Sampol Cerdà. Ho era l'any 1970, ho tornà esser el 74-75 i el 88-89 i encara ara continua en actiu. En Pep Sampol era l'al·lot que l'any 1934 jugava amb el Montuïri, i enguany, 57 anys després, acudeix al camp a entrenar els petits: tota una vida esportiva digna d'esser considerada.

Com entrenador després de l'any 70 trobam Miquel Miralles Servera, Joan Verger Ramonell, Gabriel Rigo, Joan Mesquida Miralles (del 76 al 79), Llorenç Amengual (del 79 al 83, el 87 i en l'actualitat) i alguns altres per poc temps, com López Castillo, Llorenç Capellà, Manuel Marquès, Sebastià Miralles, Josep Dolç...

L'any 1970 també comprovam que a més, hi havia el Villama, que participava en el torneig d'Educació i Descans i els infantils, a torneigs comarcals. I ja més envant, el 72, els juvenils i aficionats també entren en competicions.

Les obres per a la construcció dels vestuaris (ara ja esbucats, substituïts per uns altres) s'iniciaren a principis de 1971. un temps en què la directiva s'esforçava molt també per millorar el terreny de joc. I ho feien amb pocs doblers. S'esperava una ajuda de la Delegació Nacional d'Esports, però no arribà fins al juliol de 1972: es rebé un poc més de mig milió de pessetes.

En el febrer d'aquest 72 s'havien

L'equip que el 23 de juny de 1985 aconseguí la gesta d'ascendir a III Divisió Nacional

comprat els equipatges per als infantils i el club hi posà 700 ptes. i la resta, fins a 3.100 fou abonat per un grup d'aficionats.

INAUGURACIONS

A l'estiu de 1973, gràcies a una subvenció de la Delegació Nacional d'Esports es pogué tornar l'import de les accions que s'havien subscrit per poder comprar el camp. I també aquest estiu, dia 11 d'agost, coincidint amb la del "I Torneig de sa Llum", fou inaugurada la il·luminació. No era de molta potència, però s'hi podia jugar.

Per altra part, la inauguració oficial del camp d'esports del C.D.Montuïri no se celebrà fins al 2 d'agost de 1975, coincidint amb la del III torneig de la llum, per motius que no vénen al cas. Pensem que els terrenys foren comprats a l'agost del 68 i des de sempre s'ha jugat allà.

Aquesta temporada es comptava amb 5 equips: regional, juvenils, infantils, alevins i benjamins. I a la temporada 77-78 s'hi afegiren els pre-benjamins.

Si essent rector de la parròquia Miquel Vallespir, fou adquirit el camp (1968), un altre rector, Bartomeu Tauler (1981), prèvia consulta popular, el va cedir al poble i ara és municipal.

I ja dia 6 d'agost de 1989 es féu la inauguració dels nous vestuaris. Una millora amb la qual se solucionà satisfactòriament el greu problema que tenien els jugadors, tant de manca de comoditat com d'espai.

Respecte al torneig de sa llum, sols

direm que s'ha jugat ininterrompudament els darrers 18 anys, durant el mes d'agost, i ha cobrat tant de prestigi que ha arribat a constituir la cita esportiva de futbol base més important de l'illa a l'estiu, on hi participen 28 equips.

ASCENSOS I DESCENSOS

Tota la dècada dels 70 i fins al 82, es jugà a primera regional. Uns anys ben classificat i altres en perill de descens. A la temporada 82-83 es començà a jugar a preferent i després de tres temporades (1985) s'assolí la gesta de jugar-ne dues (85-86 i 86-87) a categoria Nacional, a III divisió. L'ascens s'aconseguí essent president Joan A. Ramonell i entrenador López Castillo. Eren anys de vertadera eufòria esportiva: hi havia més de 100 jugadors fitxats (entre totes les categories), i el pressupost arribava als sis milions de pessetes.

Des de la temporada 1987-88, l'equip torna jugar a la categoria de Preferent, que sembla és l'adequada per a una vila i una afició com la de Montuïri.

* * *

I així acabam una succinta història dels 60 anys de futbol montuïrer, de la que no en són aliens ni la Parròquia —a qui es deu la primera empenta, consolidació i adquisició del camp— ni un bon grapat de desinteressats aficionats, el nom dels quals no hem esmentat, ni els esportistes ni l'Ajuntament (aquests darrers deu anys) ni el poble en general. Una història que continua perquè l'esport no acabarà mai.

Onofre Arbona

L'equip de futbolet del cicle inicial

Una mostra d'un futur esportiu il·lusionat

D'esquerra a dreta: Gabriel Pocoví, Rafel Nicolau, Damià Garí, David Pinteño, Joan Martorell, Damià Coll i Jordi Mayol (drets); Joan David Verger, Francesc Fernández, Miquel Cañellas i Antoni Alcover (acotats).

L'equip del cicle inicial de futbolet del nostre Col·legi Públic ha donat per acabada la seva participació en els jocs escolars de la comarca "Montuïri" a la qual hi han intervingut els equips d'Ariany, Sineu, Sant Jordi, Escola Nova de Porreres i el mateix Montuïri.

Aquests petits, de sis i set anys, foren entrenats pels jugadors del Montuïri infantil Macià Coll i Gabriel Pocoví, mentre que els seus delegats han estat en Jaume Martorell, President de l'Associació de Pares, i en Damià Verger, ex-jugador del Montuïri.

LA SOCIEDAT COLUMBÒFILA CLOU LA TEMPORADA

Amb el lliurament de trofeus i un sopar, la Societat Columbòfila de Montuïri va dur a terme la cloenda de la temporada el passat divendres, 18 de maig.

S'han celebrat proves de diferents bandades i campionat social: les Aloi I, II, III i IV, les Alacant, les Eivisses; les de fons de Valdepeñas (C. Real), Baza (Granada) i gran fons de Puertollano (C.Real).

Classificació general final:

- 1.- (Campió) Sebastià Barceló Montuïri
- 2.- (Subcamp) Andreu Oliver Algaida
- 3.- Tàndem Germans Miralles Algaida
- 4.- Bartomeu Miralles Algaida
- 5.- Tàndem Cosins Verger Montuïri
- 6.- Francesc Llamas
- 7.- Sebastià Mas Veny
- 8.- Tàndem Martorell - Gomila
- 9.- Tàndem Mut - Mut
- 10.- Miquel Barceló
- 11.- Joan Sastre
- 12.- Tàndem Gayà - Ginard
- 13.- Joan A. Miralles
- 14.- Jaume Sastre
- 15.- Bartomeu Rigo
- 16.- Josep Sánchez
- 17.- Miquel Llaneras
- 18.- C.P. Joan Mas i Verd
- 19.- Bernat Munar.

Volem remarcar que Sebastià Barceló fou primer a vuit de les proves en què va participar.

MODELMON

DINS LA
NOSTRA
COMARCA

MOBILIARI - ART - DECORACIO

Carretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'700 - Tels. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26
FINCA CABRERA CASAL D'ALGAIDA 07310 ALGAIDA (MALLORCA)

BÀSQUET INFANTIL FEMENÍ
(Play off final)

Cide, 25 - Montuïri, 27
Campos 92 - Montuïri, 28
Montuïri, 54 - Cide, 14

A manca de jugar el partit contra la Porciúncula (suspès per la pluja amb 7 - 0 favorable al Montuïri), ha acabat ja la temporada per a aquest equip. Es proclamaren campions de grup de la primera fase després de guanyar tots els encontres i si derroten a la Porciúncula hauran quedat segones de II divisió, ascendint a I divisió (a bàsquet, en lloc de I divisió es diu grup A).

ESPORT ESCOLAR
Mini-bàsquet femení

Lloret, 31 - Montuïri, 22
Montuïri, 12 - Verge Montu-Sion, 58

Handbol infantil

El dilluns, 9 de maig, es varen celebrar a Muro les finals escolars de Mallorca de promoció de handbol de la categoria infantil masculina i femenina.

Els nins del nostre col·legi es proclamaren campions i les nines subcampiones. L'Ajuntament de Muro va convidar a berenar i begudes a tots els participants; va donar un obsequi a cada equip i un diploma a cada nin i nina.

Aquests foren els resultats i classificacions:

Infantil masculí

Montuïri A (8è.), 9 - Montuïri B (7è.), 3
Montuïri A, 7 - G.B. de Muro, 3
Montuïri B, 6 - Sant Francesc, 7
Montuïri A, 5 - Sant Francesc, 5
Montuïri B, 2 - Guillem Ballester, 6

Classificació: 1er. Montuïri A; 2on. Guillem Ballester; 3er. Sant Francesc i 4rt. Montuïri B.

Infantil femení

Montuïri, 11 - Algaida, 1
Montuïri, 8 - Guillem Ballester, 5
Montuïri, 5 - Sant Francesc, 6
Classificació: 1er. Sant Francesc; 2on. Montuïri; 3er. Algaida i 4rt. G. Ballester.

Handbol aleví

Una setmana després, en Es Dau i al pati de la nostra escola es disputaren les finals del mateix esport, però a la categoria alevina. També els nins de Montuïri feren campions de Mallorca de promoció, i les nines, terceres.

LA VOLTA CICLISTA A ESPANYA PASSA PER MONTUÏRI

Devora Cas Carboner poguérem captar aquesta bella imatge, amb l'helicòpter i tot

Va esdevenir una simpàtica jornada on, a més de jugar, es va fer festa i es va tractar molt bé els participants. Per part de Montuïri varen col·laborar l'APA (amb els "bocatas"), l'Ajuntament (regalant un clauer a cada nin i nina i entrenador), Embotits "Es Pagès" (amb sobrassades i bolígrafs), Cafès "Rico" (un paquet a cada jugador) i "La Caixa" (bolígrafs).

Aleví masculí

Algaida, 0 - Montuïri, 10
G. Ballester, 5 - Montuïri, 7
Montuïri, 5 - Sant Francesc, 0
Classificació: 1er. Montuïri, 2on. G. Ballester, 3er. St. Francesc i 4rt. Algaida.

Aleví femení

Algaida, 2 - Montuïri, 3
Montuïri, 1 - G. Ballester, 2
Sant Francesc, 4 - Montuïri, 1
Classificació: 1er. G. Ballester, 2on. S. Francesc, 3er. Montuïri i 4rt. Algaida.

Bàsquet infantil masculí

Els nins de 7è i 8è anaren el dissabte 18 de maig al poliesportiu "Prínceps d'Espanya" per jugar les finals de Mallorca de promoció del bàsquet, en representació de la nostra comarca. No guanyaren cap partit, quedant quarts del grup.

Joan Capó Felanitx, 31 - Montuïri, 10
Montuïri, 13 - Selecció Manacor, 32
S.M. Sofia, 30 - Montuïri, 9

Bàsquet aleví masculí

Una setmana abans, els nins de 5è i 6è es traslladaren a Manacor per pren-

dre part a les finals alevins del mateix tipus d'esport. Aquí pogueren guanyar un partit i quedaren tercers de grup. Hem de tenir en compte que a Montuïri l'esport que es practica és el futbol i ells juguen a bàsquet o handbol el temps de l'esplai o a les classes d'educació física.

Montuïri, 10 - Selecció Manacor, 34
Montuïri, 13 - Costa i Llobera, 23
Montuïri, 8 - Jaume III, 5

Tant a les finals de bàsquet com de handbol, els partits eren a temps reduït, és a dir, duraven només un total de 20 minuts cada un.

Ping-pong aleví femení

Les nines Marga Cerdà, Ma. Francisca Pocovi i Aina Gomila jugaren a Manacor el divendres, 24, la final de tenis-taula de promoció. Feren subcampiones.

FUTBOL

Ha acabat per aquest any la competició esportiva. L'actuació dels nostres representants ha estat globalment satisfactòria. Tant en futbol com en bàsquet i esport escolar s'han assolit bons resultats a les diverses competicions. Cal, per tant, sentir-se contents de la bona salut de l'esport montuïrer i felicitar els joves que el practiquen i les persones que se'n cuiden que funcioni.

I PREFERENT

Una primera volta decepcionant, sense ordre ni concert, ha estat substituïda per una segona de renaixement i de bon joc i, també, on les noves incorporacions

(Continua a la pàgina següent)

El Montuïri de Preferent, en 13è. lloc Acabà la temporada sense positius ni negatius

(Ve de la pàgina anterior)

a la directiva del club han sabut organitzar el bullit anterior.

De comptar amb set negatius i estar situats a la zona de descens, s'ha passat a quedar-se sense cap ni un i a la tretzena posició, que hagués pogut esser la desena, cas de no haver perdut en "Es Revolt" el penúltim partit contra el Xilvar.

La Victòria, 0 - Montuïri, 2

Un dels millors encontres de la temporada a càrrec del C.E. Montuïri. Es va jugar amb serietat i tècnica i, de manera especial, amb un plantejament que va fer que els locals es veiessin dominats durant tots els noranta minuts amb dos magnífics gols de Mariano i Monerris, a la segona meitat.

Montuïri, 3 - Xilvar, 4

No va merèixer despedir "Es Revolt" amb derrota, l'equip local. Va intentar el joc, va crear oportunitats, va dominar la situació, però la fortuna no va estar al seu costat. Destaquem dos extraordinaris gols, a pilota aturada, del conjunt de Selva.

Poblense, 5 - Montuïri, 3

Pluja de gols en un camp enfangat per les pluges anteriors al "matx", que es va disputar en dissabte horabaixa. Errors defensius i massa gols (nou) en contra en el comiat de la temporada. Llàstima no poder haver puntuat, ja que haguéssim acabat amb positius!

CLASSIFICACIO FINAL

Son Roca	38	20	11	7	70	45	51
Llosetense	38	19	10	9	55	40	48
Espanya	38	19	10	9	65	42	48
Esporles	38	19	10	9	60	40	48
Pollença	38	16	15	7	61	32	47
Calvià	38	17	12	9	69	41	46
Constància	38	17	11	10	49	43	45
P. Cristo	38	19	7	12	69	44	45
Felanitx	38	17	9	12	62	44	43
Andratx	38	14	12	12	52	51	40
Ses Salines	38	13	12	13	60	54	38
Xilvar	38	13	12	13	50	48	38
Montuïri	38	13	12	13	58	62	38
Rtvo.Vict.	38	13	8	17	65	57	34
La Unión	38	11	10	17	49	69	32
Murense	38	9	12	17	43	55	30
Santanyí	38	10	8	20	42	63	28
Poblense	38	7	11	20	38	68	25
Sencelles	38	4	14	20	43	82	22
Margariten.	38	5	4	29	26	113	14

JUVENILS

Emoció fins als darrers minuts de la lliga. A manca de set minuts per acabar-la, el Montuïri era de I Regional. La il·lusió de tota una temporada i l'esforç, tenien el premi merescut. Però un penalty i altres inponderables ho impediren.

Així i tot, enhorabona per la gran campanya. Serà l'any que ve... Segur!

B.R.Llull Inca, 3 - Montuïri, 4

Montuïri, 5 - Artà, 0

Gesa Alcúdia, 2 - Montuïri, 1

INFANTILS

No n'hi havia molts que haguessin jugat un duro pels infantils quan aquests començaren la temporada a la màxima categoria insular. Idè bé, setmana rera setmana, han anat millorant i aconseguint no tan sols mantenir la categoria, sinó un honorós desè lloc amb altres equips de la talla del Cala Millor, Escolar, Portocristo, Cardassar... darrera ells. Bona feina!

Cardassar, 2 - Montuïri, 1

Montuïri, 3 - Escolar, 2

Petra, 2 - Montuïri, 14

Biel Gomila

radio JOVE

**ESTAM ALATEVA
ON A**

103.2 F.M.
ANTENA 3 INTERNACIONAL
DILLUNS A DIVENDRES
20:00 a 24:30 h.
DISSABTE 14:00 a 16:00 h.

98.2 F.M.
ANTENA 3 - MENORCA
DILLUNS A DIVENDRES
19:00 a 20:00 h.

GOVERN BALEAR
DIRECCIÓ GENERAL DE JOVENTUT
CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDÈNCIA

AMB LA COL-LABORACIÓ DE
BANCA MARCH

Demografia

Maig de 1991

NAIXEMENTS

Dia 11.- Aina Ginard Bauzà, filla de Miquel i Aina.

Dia 21.- Francisca Oliver Jaume, filla de Miquel i Sebastiana.

DEFUNCIONS

Dia 1.- Aina Miralles Manera, viuda de 90 anys. "Menut".

Dia 2.- Damiana Garcias Mas, viuda de 83 anys. "Soldadet".

MATRIMONIS

Dia 10.- Isidor Colomar Vich amb Maria Dolores Cladera Gruañez.

Dia 18.- Pere Servera Nicolau amb Isabel Pocoví Ferrando.

Cuinar en casa

BUNYOLS

INGREDIENTS

- 100 gs. de patates
- 100 gs. de moniatos
- 2 ous
- 1/2 tassó de llet
- 1 paquet de "Canario"
- 100 gs. de farina de força

ELABORACIÓ

Una vegada passades les patates i moniatos pel premsa-purés, es mesclen tots els ingredients. Aquests bunyols es frigen a cullerades, no es fa forat. La pasta ha de quedar clara.

Recepta de

Margalida Mas Mesquida "Collet"

CLASSIFICACIÓ FINAL DELS INFANTILS

Oímpic M.	30	29	0	1	187	9	58
Poblense	30	27	2	1	156	17	56
Murense	30	20	3	7	97	30	43
Binissalem	29	21	1	7	98	37	43
P.Pollensa	30	18	3	9	93	72	39
J. Sallista	29	16	6	7	72	43	38
Campos	30	14	6	10	87	52	34
Pollensa	30	13	6	11	54	38	32
Barracar	30	11	5	14	75	71	27
Montuiri	30	12	0	18	67	82	24
B.R.Llull	30	10	3	17	64	101	23
Badia C.M.	29	9	2	18	61	69	20
Escolar	30	8	2	20	62	85	16
Cardessar	30	4	6	20	40	89	14
P. Cristo	28	3	3	22	31	109	9
Petra	30	0	0	30	6	332	0

Pluviòmetre

Darrers dia d'abril de 1991

Dia	26	4'30 litres m2.
"	28	7'20 "
"	29	7'60 "
Total abril		49'20 "

Maig de 1991

Dia	2	45'40 litres m2.
"	5	6'10 "
"	6	6'80 "
"	8	13'50 "
"	9	6'60 "
"	13	2'20 "
"	16	1'60 "
"	17	8'50 "
"	18	5'30 "
Total maig		96' "

Gloses

DAVANT LES ELECCIONS

Germans: ses eleccions estan a punt d'arribar; tots hem d'anar a votar i veurem com guanyarà aquell que més vots durà, i lligats fort es calçons.

TOT SOL, AMB UNA DONA

Som un home venturós, de poca sabiduria; dos mil duros pagaria per venir a jeure amb vós; però que l'amo no hi fos i no mos molestaria.

DAMUNT EL CADAFAL D'ALGAIDA

Algaida té sa victòria de tenir bons glosadors. Jo n'hi coneixia dos, pare i fill, lo més famós, que hi ha hagut dins s'història; tots els tenim en memòria, no importa anomenar-los. Déu else tengui tots dos plegats a la santa glòria.

Miquel Massanet "Parri"

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Juny de 1966

Ventiladors a l'església

Per primera vegada a l'església i per als feels s'han instal·lat ventiladors. No cal dir l'agradable sorpresa amb què els acolliren els acolorats assistents a les funcions.

29 de Juny de 1966

Missa Nova

Avui horabaixa ha celebrat a l'església parroquial, la primera missa solemne un fill de Montuiri: En Miquel Pons Melià. A la funció hi ha assistit moltíssima gent, presidida per les autoritats locals.

50 ANYS ENRERA

Juny de 1941

"Postes" de la telefònica

L'Ajuntament va obligar a la Companyia Telefònica que col·locàs els "postes" que hi havia enmig del carrer de Sta. Catalina Thomàs just al costat de la paret de la finca de "Can Moio", ja que així com estaven dificultaven el trànsit rodat.

75 ANYS ENRERA

28 Maig 1916

Peregrinació al Puig

Una extraordinària peregrinació "catòlica-franciscana" s'ha celebrat avui amb peregrins de molts de pobles de Mallorca, al Puig de Sant Miquel.

(En un pròxim número publicarem els detalls, ja que degut al seu llarg espai no els podem incloure en aquesta secció).

Noces d'argent

1 Juny 1966

Honorat Moll Ribas "Des Forn" amb Joana Aina Ramonell Martorell "Moragues"

Els desitjam que aquest esdeveniment sia acompanyat de salut i molts d'anys de felicitat

Refranyys

Es juny fred, Primerenc i tardà
mata s'esplet. al juny s'ha de segar.
Juny plujós, Pel juny
graner polsós. sa falç al puny.

L'avaluació positiva de la catequesi, propicia esperances cap al futur

Dia 21 de maig, els pares i catequistes que han assistit a les sessions quinzenals de Catequesi Familiar varen fer l'avaluació del curs, que va esser bastant positiva. Es va creure convenient repetir l'experiència l'any que ve, i uns quants es mostraren interessants en dur a terme un segon curs, amb el mateix mètode i distinta temàtica.

Com a final de curs, es va programar una celebració penitencial conjunta (pares i fills) per a dia 4 de juny, i una pujada a peu al Puig de Sant Miquel per al diumenge dia 9. La partida serà a les 4 i mitja de l'horabaixa. En el Puig compartiran en família els jocs, la berenada i l'Eucaristia.

PRIMERES COMUNIONS

A petició dels mateixos pares, sembla que de cada any les Primeres Comunions tenen tendència a fer-se més dins l'estiu que no dins la primavera i durant el temps pasqual.

Enguany el primer torn serà dia 23 de juny a les 7 de l'horabaixa. Per aquest motiu se suprimirà la missa del Puig de Sant Miquel i la de les 9 del vespre a la parròquia.

El segon grup de Primeres Comunions serà dia 18 d'agost.

MISSES D'ESTIU

Degut a que els mesos forts d'estiu la gent sol prendre marxa els diumenges, i

Una pujada a peu al Puig de Sant Miquel suposarà l'acabament del curs de catequesi seguint l'experiència d'aquests anys passats, a partir de dia 9 de juny quedarà suprimida fins al setembre la missa dels diumenges a les 11'30 del matí.

CONSELLS PARROQUIALS

El dilluns dia 10 de juny a les 21'30, a Ca Ses Monges de Pina, tindrà lloc una reunió conjunta de tots els Consells parroquials existents dins el nostre arxiprestat.

Aquesta trobada vol esser una primera passa de cara a un coneixement mutu de les persones que col·laboren dins el camp de la pastoral i de la problemàtica

i realitats que caracteritzen els pobles de la nostra comarca. Amb el temps d'ha d'anar fent camí cap a una pastoral de conjunt compartida i eficaç.

ASSIGNACIÓ TRIBUTÀRIA

Recentment, a les esglésies, s'han posat a disposició dels feels uns fulls explicatius de la manera com han d'actuar, a l'hora de fer la declaració de la renda, els cristians que vulguin que es dediqui una petita part dels seus impostos a ajudar a les despeses de l'Església Catòlica. Aquesta quantitat és gairebé insignificant: un 0'52 per cent (o sigui: devers un duro per cada mil pessetes d'imposts).

Aquest sistema de finançament és transitori, ja que s'han d'anar estudiant noves maneres d'aportació econòmica per part dels feels sense haver de passar per les arques de l'Estat.

De moment, a Montuïri, sembla que la cosa està molt verda: si s'ha de jutjar per les col·lectes, la generositat de la gent va mirvant de cada dia. I això que es gasten més diners que mai en festes socials i en fútileses.

COLLECTES ESPECIALS

El resultat de les dues col·lectes extraordinàries duites a terme darrerament ha estat el següent:

Dia del Seminari: 34.000 pessetes.
Mallorca Missionera: 37.260 pessetes.

Gràcies a tots.

Canelobres comprats a Barcelona, a la casa Corbero, en temps de don Bernat Martorell